

Conas a oibríonn sé? Na céimeanna atá i dtasc laethúil

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh an ceacht trí fhiafraí cad a rachadh mícheart dá bhfaigheadh róbat leath na gcéimeanna amháin do thasc laethúil, mar shampla peann luaidhe a bhiorú. Léirigh don rang ar fad conas na ceithre cárta faoin mbioróir i dTacar A a chur in ord. Ansin cuir grúpaí de thriúr nó de cheathrar ag obair chun a dtacar tasc féin a chur in ord, chun cluiche an róbat a imirt go díreach mar a deir na cártaí, agus chun cárta amháin a cheilt chun an teip a aimsiú. Taifeadann na daltaí na céimeanna in ord agus an chéim atá ar iarraidh ar pháipéar bán nó sa Dialann Imscrúdaithe. Críochnaigh an ceacht trí algartam a thabhairt ar líne na gcártaí atá curtha in ord acu, agus trína nascadh le gléasanna agus le hoidis.

Cuspóirí foghlama

- Próiseas laethúil a bhriseadh síos ina chéimeanna in ord
- Céimeanna a leanúint go beacht mar róbat agus céim atá ar iarraidh a aimsiú
- Aithint go leanann gléasanna treoracha céim ar chéim (algartam)

Sula mbuailfidh an clog – ullmhúchán

An lá roimh ré, priontáil agus gearr tacar tasc de 4 cárta do gach grúpa (measc Tacair A, B agus C ionas go mbeidh tacar difriúil ag grúpaí atá in aice le chéile); priontáil cóip bhreise de gach tacar don léiriú ar an gclár agus do na daltaí a chríochnaíonn go luath. Bíodh Tacar A ullamh agat mar an rogha réamhshocraithe. Glan spás beag ar an urlár nó ar an gcairpéad. Bíodh páipéar bán nó leathanaigh den Dialann Imscrúdaithe agus pinn luaidhe ullamh agat. Ní úsáidtear aon ghníomhaíocht idirghníomhach.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
cártaí céimeanna (tacar tasc amháin de 4 chárta: bioróir pinn luaidhe, teachtaireacht a sheoladh, nó lámha a ní)	1	grúpa	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	scríobh na frásaí gearra céanna do na céimeanna ar nótaí greamaitheacha nó ar sheanphíosáí cárta
páipéar bán nó leathanach den Dialann Imscrúdaithe	1	dalta	seomra ranga	aon seanpháipéar a bhfuil spás air chun uimhreacha a chur ar na céimeanna agus chun an chéim atá ar iarraidh a tharraingt
pinn luaidhe	1	dalta	seomra ranga	criáin nó marcóirí
spás glan ar an urlár nó ar an gcairpéad do chluiche an róbait	1	rang	seomra ranga	imríonn na grúpaí cluiche an róbait ina seasamh in aice lena ndeasca, gach grúpa ar a sheal
fón bréige nó cárta cothrom don gheáitsíocht le tacar na teachtaireachta (fearas roghnach le roinnt idir na grúpaí)	1	grúpa	seomra ranga	déanann an róbait geáitsíocht, agus úsáideann sé lámh fholamh mar an scáileán

Pointe sábháilteachta

Glan spás ar an urlár nó ar an gcairpéad ionas gur féidir leis an róbait bogadh gan tuisliú. Geáitsíocht amháin atá i dTacar B agus i dTacar C — níl fóruisce, gallúnach ná fóin na ndaltaí i gceist.

Céimeanna teagaisc

- **Oibríonn tascanna i gcéimeanna:** Ná teilg ach an téacs gearr don chlár. Ná lig don léiriú beo dul thar chúig nóiméad: leag amach na ceithre cárta faoin mbioróir i dTacar A agus iad measctha, cuir in ord iad leis an rang ar leac an chlár nó ar an urlár, léigh ó chlé go deas iad, agus tabhair céimeanna in ord orthu, cosúil le hoideas. Ná ceil cárta fós agus ná habair an focal algartam. Más mian leat, tabhair le fios go mbeidh cárta amháin ar iarraidh ar ball, agus ansin cuir na grúpaí ag obair ar a dtacar aonair féin.
- **Cuir na céimeanna in ord agus imir cluiche an rórait:** Bíodh na grúpaí go léir ag imirt ag an am céanna ar feadh na tréimhse ar fad. Ná tabhair ach tacar amháin do gach grúpa—is fearr Tacar A a thabhairt do ghrúpaí a bhfuil na gníomhartha is soiléire ag teastáil uathu. An chéad bhabhta: cuirtear na ceithre cárta in ord agus léitear os ard iad. An dara babhta: is é páiste amháin an róbat, agus ní cheadaítear dó nó di ach an rud a deir an cárta atá á léamh a dhéanamh. An tríú babhta: baintear cárta amháin amach faoi rún, déantar an tasc arís, agus ainmnítear cad a theip. Siúil timpeall an tseomra agus coinneigh súil amach do róbat a chuireann rudaí breise cabhracha leis—stop iad agus athluaigh an riail ‘an rud a deir an cárta, agus sin amháin’.
- **Taifeadaimis ár gcéimeanna:** Ná hiarr ach trí rud ar pháipéar: na ceithre chéim, uimhrithe nó tarraingthe in ord; an chéim a ceileadh; agus cad a chuaigh mícheart dá héagmais. Is leor lipéid ghearra nó líníochtaí—cuir stop le duine ar bith atá ag scríobh píosaí fada ionas go gcosnófar an t-am roinnte. Téigh timpeall an tseomra ag fiafraí ‘An bhféadfadh róbat an tasc a chríochnú leis na céimeanna a scríobh sibh, agus iad sin amháin?’
- **Leanann gléasanna céimeanna freisin:** Díriú méar ar líne na gcártaí atá curtha in ord ag grúpa amháin agus cuir an focal algartam i láthair anois: is oideas don tasc é an liosta soiléir sin. Pléigh ceist roinnte amháin ag an am—cén chéim a cheil sibh agus cad a theip, cén fáth a bhfuil an t-ord tábhachtach, cad a théann amú má fhágtar céim ar lár agus tósta á dhéanamh nó doras á dhíghlasáil. Athluaigh smaointe na ndaltaí trí úsáid a bhaint as na téarmaí ‘algartam’ agus ‘céim ar iarraidh’, gan léacht a thabhairt.

Cad ba cheart a fheiceáil

Ba cheart do na grúpaí Tacar A a chur in ord mar seo: coinneigh an bioróir → cuir isteach an peann luaidhe → cas an hanla → bain amach an peann luaidhe; Tacar B: oscail an aip → roghnaigh an duine → clóscríobh → seol; Tacar C: cas air an sconná → fliuch na lámha → cuimil gallúnach → sruthlaigh agus triomaigh. Nuair a cheiltear cárta, teipeann ar an tasc ar bhealach soiléir (mar shampla, gan ‘cas an hanla’ fanann an peann luaidhe maol; gan ‘seol’ ní sheoltar an teachtaireacht). Má ‘éiríonn’ leis an róbat fós, is dócha gur chuir sé gníomh leis nach bhfuil ar na cártaí. Déan arís é agus na rialacha i bhfeidhm go docht: na cártaí amháin.

Míthuisceintí agus idirghabhálacha

- **Is cuma cén liosta gníomhartha atá ann — níl an t-ord tábhachtach i ndáiríre.** — Dírigh méar ar phéire cártaí atá in ord contrártha acu (mar shampla, ‘cas an hanla’ roimh ‘cuir isteach an peann luaidhe’) agus iarr ar an róbat iad a leanúint go díreach. Lig don toradh lochtach a thaispeáint cén fáth a bhfuil an t-ord ón gcéad chéim go dtí an chéim dheireanach tábhachtach.
- **Is féidir leis an róbat buille faoi thuairim a thabhairt faoin gcéad ghníomh ciallmhar eile fiú mura bhfuil an cárta ann.** — Cuir stop leis an róbat i lár gnímh agus athluaigh an riail: an rud a deir an cárta atá á léamh, agus sin amháin — gan aon rud breise. Ceil cárta arís agus iarr orthu an bhearna a ainmniú i bhfocail shimplí.
- **Rud nach n-úsáideann ach ríomhairí nó daoine a scríobhann cód is ea algartam.** — Tar éis cluiche an róbat, dírig méar ar na cártaí atá curtha in ord acu féin agus abair gur algartam é an liosta soiléir sin — an smaoineamh céanna a leanann bioróir, sconná, aip ar fhón nó oideas.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tabhair Tacar A (an bioróir) dóibh agus coinnigh na ceithre chárta ar fad le feiceáil fad atá siad á gcur in ord; cuir léitheoir muiníneach ag obair leo chun gach cárta a léamh os ard fad atá an róbat ag gníomhú.	• Tar éis babhta amháin le céim ar iarraidh, ceil cárta eile agus ainmnigh cad a theipeann an uair seo; nó abair os ard cén fáth a dteipeann ar an tasc nuair a mhalartaítear dhá chárta.	• Cum cárta mícheart breise amháin (mar shampla, ‘ith an peann luaidhe’) agus mínigh cén fáth nach mbaineann sé leis an tasc; nó faigh tacar breise eile ar iasacht agus aimsigh céim amháin atá ar iarraidh ann, ar pháipéar.

Nasc traschuraclaim

Nasc le hobair sa Bhéarla ar rudaí a chur in ord agus le gnáthaimh réamhaclaíochta sa Chorroideachas — oibríonn tascanna laethúla agus oidis nuair a bhíonn na céimeanna iomlán agus in ord.